CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

- 1. What prompted R. Shneur Zalman of Liadi to travel to Mezrich? How old was he then?
- 2. What had he already accomplished by that time?
- 3. During his stay there, with whom did he study?
- 4. Describe his attitude towards the Misnagdim.
- 5. When did he assume the mantle of leadership?

This and much more will be addressed in the fifth lecture of this series: "The Mystic Genius: The Life and Times of Rabbi Shneur Zalman of Liadi".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series X Lecture #5

THE MYSTIC GENIUS: THE LIFE AND TIMES OF RABBI SHNEUR ZALMAN OF LIADI

I. The Genius of Liozna

A.

1) הגאון מרנא ורבנא יהודה ליואי – מהר"ל מפראג–מגזע הגאונים המיוחסים לדוד בן ישי. א) בנו הר' בצלאל ב) בנו הר' שמואל ג) בנו הר' יהודה ליב ד) בנו הר' משה ה) בנו הר' שניאור זלמן ו) בנו הר' ברוך ז) בנו רבנו הזקן. לוח "היום יום" עמוד 4 הובא ב"ספר התולדות רבי שניאור זלמן מליאדי" עמוד "ב"

[The following is the genealogy of R. Shneur Zalman of Liadi:] The Gaon, our master R. Yehudah Livoi, the Maharal of Prague, a descendant of the Gaonim who traced their descent to David, the son of Yishai, 1) his son R. Betzalel, 2) his son R. Shmuel, 3) his son R. Yehudah Leib, 4) his son R. Moshe, 5) his son R. Shneur Zalman, 6) his son R. Baruch, 7) his son R. Shneur Zalman, the Alter Rebbi. Luach Yom Yom p. 4 quoted in Sefer Toldos Rabbi Shneur Zalman of Liadi (Kehot) p. 2

2) מוהר"ר יהודה ליוואי הזקן. וזאת ליהודה לתורה ולתעודה, חכם הרזים, עוקר הרים וארזים, בקי בש"ס דתלמוד, ולא נמצא כמותו בכל העולם בחריפות ובקיאות ובזכרון. והוא מגזע הגאונים המיוחסים לאדוננו דוד בן ישי, ונתבקש בישיבה של מעלה שנת חמשת אלפים ומאתים ליצירה. מצבת ר' יהודה ליווא הזקן בפראג

R. Yehudah Livoi, the elder: This is to [serve] Yehudah as a guide and monument. He was a scholar of secret lore, one who could uproot mountains and cedars, an expert in the six orders of the Talmud. In the entire world, there was no one who excelled like him in his acuity, comprehensive knowledge and memory. He was from a family of Geonim who traced their descent to King David. He was asked to join the Heavenly academy in the year 5200 (1440). **Gravestone inscription of R. Yehudah Livo, the elder, in Prague**

(3) בארץ רוסיא הלבנה בעיר לאזני היה איש שמו הר"ר ברוך נכד הגאון ר' משה מפוזנן מגזע הגאון הקדוש מהר"ל מפראג זצוק"ל ולמעלה בקודש כי הגאון ר"מ הי' בן הגאון המקובל ר' יודל זלה"ה אבד"ק קאוולי (ובעל קול יהודה על שולחן ערוך או"ח) בהגאון ר' משה בהגאון ר"צ הירש שהי' בנו של הגאון ר' יוסף יאסקי אבד"ק לובלין וחתנו של המהר"ל זצוק"ל. ס' בית רבי א:א

In the province of White Russia, in the city of Liozni, there was a man by the name of R. Baruch, who was a grandson of the Gaon R. Moshe of Posnan, a descendant of the holy Gaon, the Maharal of Prague, the memory of the holy tzaddik shall be for a blessing, who is descended in turn from holy ancestors. R. Moshe was the son of the R. Yudel, of blessed memory, the Chief Rabbi of Kavli [and the author of the work, Kol Yehudah, on Shulchan Aruch Orach Chaim], who was the son of the Gaon R. Moshe, who was the son of the Gaon R. Tzvi Hirsch, who was the son of the Gaon R. Yosef Yoski, the Chief Rabbi of Lublin, who was the son-in-law of the Maharal, the memory of the holy tzaddik shall be for a blessing. **Sefer Bais Rebbi, Part 1 Chapter 1**

B.
היום יום ט"ו כסלו תק"י לפ"ק נתקבל הילד ש"ז במוהר"ב להח"ק שיהי' שמש עד היום יום ט"ו כסלו תק"י לפ"ק נתקבל הילד ש"ז במוהר"ב לאפטער לבנין בהכ"נ הבר מצוה שלו באופן שיתן א"ז עשרה ברוסעס כל ברוסע חמשה קלאפטער לבנין בהכ"נ ובכל שנה ושנה מחויב א"ז הנ"ל ליתן ח"י ג"פ ואי"ה אחר כלות משך הנ"ל יהי' כאחד ובכל שנה ושנה מחויב א"ז הנ"ל ליתן ח"י ג"פ ואי"ה אחר כלות משך הנ"ל יהי' כאחד מאתנו. פנקס של החברא קדישא דק"ק לאזניא הובא בס' בית רבי חלק א' פרק א'

This day, the fifteenth day of Kislev, in the year 5510 (1749), the child, Shneur Zalman, the son of R. Baruch, was accepted into the Chevra Kadisha as an apprentice until his Bar Mitzvah, on condition that his grandfather initially give ten brusses, each brusse equal to five klapter, towards the building fund of the synagogue and every subsequent year the grandfather is required to give three times "chai" (eighteen). With G-d's help, after this period of apprenticeship, he will be considered one of us.

Pinkus of the Chevra Kadisha of Liozna, quoted in Sefer Bais Rebbi, Part 1 Chapter 1

2) זקני ת"ח כל מה שמזקינים דעתם נתוסף בתורה וביראת ד' תוסיף ימים ושנים בנתמלא שנת הי"ג זמן קהלה להקהל בני חברותא קדישא ה"ה החכם המופ' תנא ופליג החתן מורש"ז בהרב המופ' מוהר"ב דין זרע ברוך זה ינחמנו כי סליק לגבוה בין אסיפת חכמים היום אור ליום ג' שהוכפל בו כי טוב טו"ב כסלו תקכ"א לפ"ק נאום יעקב במוהרצ"ה זללה"ה. פנקס של החברא קדישא דק"ק לאזניא הובא בס' בית רבי חלק א' פרק א'

As elder Torah scholars age, their intellect grows in Torah and in the fear of Hashem. Days and years have already passed with his reaching the age of thirteen years [at the time of] the meeting of the members of the Chevra Kadisha. [We are referring to] the extraordinary scholar, tana upalig (an expert scholar whose opinion must be reckoned with) R. Shneur Zalman the son of the extraordinary Rav R. Baruch. This blessed (Baruch) seed will comfort us for he has risen to enter the conclave of scholars on this third day (Tuesday), the day of the doubled "goodness" (ki tov), the seventeenth (tov) of Kislev, 5521 (1760). Yaakov the son of R. Tzvi Hirsch of blessed memory. **Pinkus of the Chevra Kadisha of Liozna, quoted in Sefer Bais Rebbi, Part 1 Chapter 1**

C.

בהיותו בן י"ב שנה לקח לו אביו לרב את הרה"ק ר' יששכר בער זלה"ה (מקאבילניק) מ"מ דליבאוויטש וכאשר התחיל הרב ללמוד עמו נבהל משמוע גודל חריפתו ובקיאותו ואמר לאביו שבנו אינו צריך לרב ופסק מללמוד עמו ומאז הי' לומד בפ"ע בשקידה נפלאה יומם ולילה ושמו הטוב יצא למרחוק ולשמע שמעו הגדול לקחו הנגיד הנכבד רי"ל סג"ל ז"ל מוויטעבסק לחתן לו ואחר החתונה לקחו לביתו להיות סמוך על שולחנו ושם בבית חותנו הוסיף שקידה על שקידתו בדרך פלא. ס' בית רבי חלק א' פרק א'

When he was twelve years of age, his father took R. Yissacher Ber (of Kobilnik), the Magid of Lubavitch, to be his Rav (mentor). As the Rav [R. Yissacher Ber] began to study with him, he was astounded by his sharp intellect and erudition. He told his father that his son doesn't need a Rav and he stopped learning with him. From that time on, he learned by himself with amazing diligence, day and night. His reputation spread far and wide. As a result, the respected philanthropist, R. Yehudah Leib Segal, z"l, of Vitebsk, took him as a son-in-law. After the wedding, he took him into his house and supported him. There, in his father-in-law's house, he became even more diligent in an extraordinary way. **Sefer Bais Rebbi, Part 1 Chapter 1**

D. כי כבר גלוי ונודע בשער בת רבים את כל תוקף ופרשת גדולת חכמתו ותבונתו מנעוריו כי כבר גלוי ונודע בשער בת רבים את כל תוקף ופרשת גדולת ספרי הראשונים אשר בעודו בן ח"י שנה גמיר לכולא תלמודא עם כל נושאי כליהם ספרי הראשונים והאחרונים לא הניח דבר גדול וכו'. הקדמה לש"ע הרב מאת בניו

The great extent of [R. Shneur Zalman's] wisdom and understanding from his very youth, is all public knowledge. When he was only eighteen years old, he had already completed the entire Talmud with all of its commentaries, the works of the Rishonim (pre fifteenth century Torah scholars) and Achronim (post fifteenth century Torah scholars). He mastered all of the facets of the Torah. **Preface to the Shulchan Aruch HaRav, written by the sons of the author (R. Shneur Zalman)**

E.
ובעבודה שבלב זו תפלה הי' מתפלל הרבה מאד. וסדר עבודתו אז הי' ע"פ סדר השל"ה ובעבודה שבלב זו תפלה הי' מתפלל הרבה מאד. וסדר עבודתו אז הי' ע"פ סדר השל"ה הקדוש וכוונתו בספרו השל"ה וסידורו שער השמים. והי' מבדיל מבנ"א תמיד. ברם דא עקא שדרכו דרך הקודש מי' מוזר בעיני חותנו וב"ב והי' נראה להם לאיש משוגע בכל הנהגותיו אמרו לאשתו שתקבל ג"פ ממנו אך היא לא רצתה בשום אופן וע"כ הרבה לעשות יסורים לולה כמה פעמים לא נתנו לו נרות והי' לומד לאור הלבנה. ובלילי חורף הי' סובל קור גם כמה פעמים לא נתנו לו מה לאכול אך כ"ז לא הועיל להם להזיזו אף זיז כל שהוא מעבדתו וגם היא סבלה יסורים הרבה מהם וקבלה הכל בכי טוב ועמדה על דעתה לא להתפרד ממנו. ס' בית רבי חלק א' פרק א'

[R. Shneur Zalman's] prayer, the "service of the heart", was done with great intensity. He would follow the Shelah HaKadosh's order of Divine service with the "kavanos" (meditations) which are described in the work, Shelah (Shnei Luchos HaBris), as well as [the Shelah's] Siddur, "Shaar HaShamayim". He would always keep apart from other people. The problem was that his holy approach was found to be strange in the eyes of his father-in-law and their family. Because of his behavior, they viewed him to be mentally unbalanced and they tried to prevail upon his wife to seek a divorce from him. She, however, stubbornly refused. As a result, they began to cause them great discomfort. Many times they didn't provide him with candles and, as a result, he would learn by the light of the moon. In the cold winter nights, he would suffer, [as they did not provide him with heat]. Often times they didn't provide him with food. Despite these tactics they were not at all able to deter him from his Divine service. Although she (his wife) also suffered terribly at their hands, she willingly accepted everything. She was steadfastly determined not to part from him (R. Shneur Zalman). **Sefer Bais Rebbi, Part 1 Chapter 1**

F.
ואשר היותו בן עשרים לרדוף לדעת את ד' כפי עומק תבונתו ורוחב דעתו ואמתת טהרת ואשר היותו בן עשרים לרדוף לדעת את בכל עיונו כדי המספיק למלאות כל עמקי שאלותיו וקדושת לבבו הנאמן לפני ד' לא מצא בכל עיונו כדי המספיק למלאות כל עמקי שאלותיו ובפרט בידיעת סתרי התורה וסודותיהם המאירים לנפש באור החיים כדי שביעה להשביע נפשו ורוחו רוח קדשו. מאת ד' היתה לו זאת שהורהו בדרכיו לילך באור ד' לכתת רגליו לעלות לפני ולפנים להיכל קדשו של האי סבא קדישא אור עולם מופת הדור הגאון הא-להי החריף מו"ר דוב בער נ"ע מ"מ דק"ק מיזעריטש אשר רוח ד' הופיע עליו כנודע ומפורסם. שמה מצא מרגוע לנפשו והשביע בצחצחות נפשו ואכל מעה"ח אילנא דאורייתא וחי לעולם בחיי החיים כמש"ה וצדיק באמונתו יחי'. הקדמה לש"ע הרב מאת בניו

When he reached the age of twenty, in his pursuit of the knowledge of Hashem commensurate with the depths of his understanding, the breadth of his intellect, and the true purity and sanctity of his heart which was faithful before Hashem, his holy spirit and soul was left unsatisfied in his studies, as he couldn't find the answers to his many questions, especially in the area of esoteric Torah knowledge and their mysteries, an area which has the capability of illuminating the soul with the light of life. It was Providential that he was guided to make the difficult and long journey to seek the Divine light and travel to the inner sanctum of that holy elder, the illuminator of the world, the wonder of the generation, the holy and incisive Gaon, R. Dov Ber, whose soul rests in Eden, the Magid of Mezrich, on whom the Divine spirit rested, as is well known. There he found relief for his soul and satisfaction for the radiance of his spirit. He ate from the Tree of Life, the tree of the Torah, and he lived an eternal life for ever, as it is stated in Scripture (Habakuk Chap. 2), "The righteous lives through his faith." **Preface to the Shulchan Aruch HaRay, written by the sons of the author (R. Shneur Zalman)**

G.

והנה באמת שהיא מלחמה גדולה ועצומ' לשבור היצר הבוער כאש להבה מפני פחד ד' וכמו נסיון ממש. והלכך צריך כל אדם לפי מה שהוא מקומו ומדרגתו בעבודת ד' לשקול ולבחון בעצמו אם הוא עובד ד' בערך ובחי' מלחמה עצומה כזו ונסיון כזה בבחי' ועשה טוב כגון בעבודת התפלה בכוונה לשפוך נפשו לפני ה' בכל כחו ממש עד מיצוי הנפש ולהלחם עם גופו ונפש הבהמית שבו המונעים הכוונה במלחמה עצומה ולבטשם ולכתתם כעפר קודם התפלה שחרית וערבית מדי יום ביום וגם בשעת התפלה לייגע עצמו ביגיעת נפש ויגיעת בשר ... ספר התניא חלק א' פרק ל

Truly, it is a great, fierce struggle to break one's evil inclination when it burns like a fiery flame, because of the fear of Hashem; indeed it is a true test. Therefore, every person, according to the standard of his place and level in Divine service, should weigh and examine himself whether he serves Hashem in a manner which is commensurate with the dimensions of this fierce struggle [which the most worthless of men constantly face]. In the realm of [those commandments which Hashem tells us:] "do good", such as the service of prayer with devotion [he must battle his evil inclination in order] to pour out his soul before Hashem with all his strength until the point where he is "wringing out" his soul. He must wage a great and intense war with his body and his animal soul ("nefesh behamis") which is contained therein which impede his devotion, crushing and grinding them like dust every single day, morning and night. Also, during prayers, he must exert himself with an exertion of the spirit and the exertion of the body . . . Sefer HaTanya, 1:30

II. The Prodigious Talmudic and Halachic Scholar

ח.
ויבחר [הרה"ג ר' דוב בער] בכבוד אאמו"ר ז"ל אשר בו בזמנו היה מלא וגדוש מים התלמוד והפוסקים והפציר בו עד בוש ואמר לו אין נבון וחכם כמוך לירד לעומקה של הלכה לעשות מלאכה זו מלאכת הקודש להוציא לאור תמצית ופנימית טעמי הלכות הנזכרים בכל דברי הראשונים והאחרונים זקוקים שבעתיים כל דבר על אופניו בלי בילבול ותערובות ופסק ההלכה המתברר ויוצא מדברי כל הפוסקים עד חכמי זמנינו והיתה התחלתו בהיותו יושב בשבת תחכמוני במקום תחנות של הרב הקדוש הנ"ל שם הואיל באר את התורה בהלכות ציצית והלכות פסח ושניהם נגמרו שמה עד בואם שמה הני תרי צנתרי דדהבא שבת אחים יחד הגאונים המפורסים קדושי עליון עמודי עולם הרב מוהר"ר שמעלקא ואחיו הרב מ"ו פנחס נ"ע טרם נסיעתם על כסא הרבנות למדינות אשכנז ל"ק נ"ש ו"ק פ"פ דמיין והי' לנגד עיניהם כתבי אאמו"ר בשני ההלכות הנ"ל וקלסוהו ושבחוהו עד למאד מאד ואמרו לו חזק והתחזק לברך על המוגמר לך נאה ויאה וזכות התורה יעמוד לך ולזרעך ולכל ישראל ובמיעוט שנים ב' נגמר חיבור אחד על או"ח הקדמה לש"ע הרב מאת בניו

[HaRav HaGaon R. Dov Ber of Mezrich] chose our esteemed father, z"l, who [already] at that time was overflowing with the sea of the Talmud and the Poskim (Shulchan Aruch and other legal authorities), and prevailed upon him to undertake this holy work to produce a carefully worded and arranged condensation of the halacha based upon the

legal decisions of the Rishonim (pre fifteenth century Torah scholars) and the Achronim (post fifteenth century Torah scholars up to the present) and their underlying principles. [Although our father initially refused, the Magid convinced him of the worthiness of the project and told him that there was simply no one of his stature in understanding and wisdom that could plumb the depths of halacha and produce such a work. He began this work while he was still studying amongst the scholars who sat by the holy Ray, [the Mezricher Magid]. He began this project with the completion of two sections: Hilchos Tzitzis and Hilchos Pesach, which were reviewed, [in the year 1772,] by the two "golden pipes" [which facilitate the flow from the spiritual world to the physical], the . . . brothers and famed Gaonim, holy men of the highest order, the pillars of the world, R. Shmelka and his brother R. Pinchas, who now rest in Eden, before they left for Germany to occupy rabbinic positions in the holy communities of Nickolsburg and Frankfort am Main. They praised and lauded the author exceedingly and told him, "Strengthen yourself to continue this project until its completion. It is fitting and beautiful. May the merit of the Torah protect you and your posterity and all of Israel." Within the short span of two years, one volume, on Orach Chaim, was already completed . . . Preface to the Shulchan Aruch HaRay, written by the sons of the author (R. Shneur Zalman)

B.
ואחר רוב שנים שהוסיף פליאות חכמה על חכמתו בעמקות ובקיאות כמו בהיותו בן שלשים שנה שחזר על כל התלמוד עם כל הראשונים והאחרונים ט"ז פעמים כאשר שמענו מפה קדוש שבהיותו בק"ק מאהליב שאצל נהר דניסטור חזר על כל התלמוד פעם הט"ז בעמידה לילה ויום לא פסק פומיה מגירסא כאשר עיני הכל ראו והוות נהירא שמעתא מפומיה כיומא דאיתיהיבא אורייתא גמר וחכמתא סבר ושמושא עבד אז התחיל להגיה ולחדש בספרו זה ... ולמקור האמת דבק נשמתו להיות קולע אל השערה שערי תורה ושערי אורה וכל רז לא אניס ליה וכבר נודע בקצוי ארץ ואיים רחוקים תהלתו והמוסיף גורע כי ימלל שבח תורתו וקדושתו. הקדמה לש"ע הרב מאת בניו

He began to correct and add new insights to this work [of the Shulchan Aruch], after many years had passed in which he continued to add to his extraordinary fount of wisdom with depth and erudition.. For instance, when he was thirty years old, he reviewed the entire Talmud with the Rishonim (pre fifteenth century Torah scholars) and the Achronim (post fifteenth century Torah scholars up to the present) for the sixteenth time while standing on his feet night and day. This happened while he was in the holy community of Mohilov, which is adjacent to the Dniester river. He studied constantly, without cessation, as was witnessed by everyone. The Talmudic discussions were as clear to him as the day the Torah itself was given. . . . Who can begin to sing the praises of his Torah knowledge or his holiness. **Preface to the Shulchan Aruch HaRav, written by the sons of the author (R. Shneur Zalman)**

C.
הלכות
הראשונות על הראשונות תמיד לפרקים קרובים בענין שתהיינה כל ההלכות
שלמד עד עתה חקוקות היטב בזכרונו כל הימים שבינתיים וברורות לו בלי גמגום כבשעת
לימודו ממש. וכל השוכח דבר אחד ממשנתו מחמת שלא חזר על לימודו כראוי מעלה עליו
הכתוב כאלו מתחייב בנפשו וגם עובר בלאו של תורה שנאמר רק השמר לך ושמור נפשך

מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך . . . צריך הוא ללמוד ולידע כל התורה שבע"פ כולה ולחזור עליה עד שיזכור היטיב מה שאפשר לו לזכור ע"י חזרה זו שהן הלכות הקלות ונמצא שאינו מסיר דברי תורה מלבו זכרונו . . . הלכות תלמוד תורה פרק ב: ג,ד,ז

One should be very careful to constantly review one's studies at frequent intervals so that all of the halachos that he studied should remain engraved in his memory until the next review and actually be as clear to him, without any hesitation, as when he learned it. Anyone who forgets anything of his studies due to his lack of adequate review, is considered by Scripture as one who is condemned to death. In addition, he has violated the prohibition of the Torah (Deut. 4:9), "Guard yourself and exceedingly guard your soul lest you forget the words [of Torah] which your eyes beheld." . . . A person is required to study and know the entire Oral Law and to review it until he remembers it to the extent that he can remember through review, which are the less formidable halachos. In this manner one is not considered as if he was responsible for removing the words of Torah from his heart and memory. **R. Shneur Zalman of Liadi, Hilchos Talmud Torah Chapter 2:3, 4, 7**

D. The Vilna Gaon vs. Rav Shneur Zalman

בהיות בן תשע שנים ויהי ידיו רב לו במקרא במשנה ובגמרא ושבע מסברות דבריהן גם מדרשי אגדות צומחות אחריהן רוח מבינתו הקיצו ותאמר לו: למי שיח סודות הנעלמות הכל נמצא הוא בספר עץ חיים אם חתום הוא מעיני כל חי ד' יראה לו ואם בדברים החמורים בשיטות הש"ס בפוסקים ושו"ת ומפרשי קדמונים ואחרונים דעת מבינתך ישחק לו. יגעת ולא מצאת אל תאמן לבבך. מיד השיג ללמוד ספרים בנגלה ובנסתר ולמד כל כתבי עץ החיים בחצי שנה מד' היתה לו.... הן בהיות בן י"ג שנים ויום א' קבל תוקף חסידות ופרישותו כתועפת ראם לו. מאז לא הסתכל עד יום מותו מד' אמותיו חוצה ושלא להנות מעה"ז רצה. אכל לחם צר צנומה שרויה במים שיעור ב' זיתים ואכל אותן ערב ובקר ולא טעמן בחכו רק בלען שלימות . . . שם לילות כימים לגלות דבר ד' אמתה של תורה . . . שקיים וקבל על עצמו כל ימיו שלא לישן יותר מב' שעות במעת לעת ומימיו לא ישן יותר מחצי שעה רצופה ובאותה החצי שעה היו שפתותיו מרחשין הלכות ואגדות. ככלות החצי שעה התגבר כארי ייטול ידיו והתחיל ללמוד בקול רם ויישן עוד הפעם חצי שעה וככה היתה שיעור שינתו ג' מחצית השעה בלילה ומחצית השעה ביום. וגם בתחבולותיו נגד היצר מה שהיה לבו חפץ גזר עליה אומר שאינה טובה אמיתית והתרחק ממנה ויט שכמו לסבול הצער של רעבון והדחק של ניעור משינה. כי אמר הבה נתחכמה לו. רוב פקחותו והשתדלותו בעבודת ד' היא העמדה לו נגד כל מעיק לו. והיא שהסיר כל דאגה וכל עצב לעבוד את ד' בשמחה ובטוב לב כל הימים.... הקדמה לביאור הגר"א לשולחן ערוך א"ח מאת בניו ר' אברהם ור'

When [the Vilna Gaon] became nine years old, and had accomplished much in the areas of Scripture, Mishna, Talmud, and had become satiated with the logic of their words and with the Midrashim, which he had in addition studied, a spirit within him awakened and said, "To whom are the secrets of the Torah addressed? All is found in the work, 'Etz Chaim' [of R. Chaim Vital]. Even if they are hidden from the eyes of the entirety of humanity, Hashem will make them visible [to you]. [In addition, if you try,] you will see that you can easily understand the most difficult areas of the Talmud, the legal authorities, the responsa, the early and later commentaries. Don't think that your efforts will not bear fruit." He immediately got hold of various exoteric (nigleh) and esoteric

(nistar) works and learned through the entire corpus of the "Etz Chaim" within a half a year. G-d's hand was evident. . . . When he reached the age of thirteen and a day (Bar Mitzvah), he accepted upon himself the full measure of piety (chasidus). His asceticism lifted him above the rest of humanity. From that time on until his death, he did not look beyond his four cubits. He didn't desire any pleasures from this world and ate only a small amount of dried bread soaked in water, equivalent to the size of two olives. He ate them only in the evening and morning and didn't taste them but only swallowed them whole. . . . His nights were like days, as he stayed up in order to discover the words of Hashem, the truth of the Torah ..., for he had made a firm lifetime commitment never to sleep more than two hours in any one twenty four hour period. He never slept more than a half hour at any one time and during that time his lips were moving, uttering words of the halachos (laws) and agados (Midrash). At the end of the half hour, he would strengthen himself like a lion, wash his hands, and proceed to learn in a loud voice. He would sleep later for another half hour. This was his total sleep: Three half hours at night and one half hour by day. In addition, he designed strategies to combat the yetzer hara (the evil inclination). He imposed strictures against that which he desired. He would say that it wasn't something of true benefit and would distance himself from it. He bent his shoulder to bear the pain of starvation and the discomfort of wakening from sleep, for he said, "Let us make plans against him (the yetzer hara)." His great perceptiveness and his efforts in the service of Hashem stood by him against all that afflicted him and removed all worry and despondency in order that he serve Hashem with joy and gladness of heart throughout his life. . . . Ibid.

2) אמר רבינו אחר דרישה וחקירה נתברר לי שכל מה שהשיג ר' זלמן אחיו קודם מותו השיג הגר"א ז"ל בן י"ג שנה רק שר' זלמן היה נראה לכל פרישותו מעשה מלאך ואלו הגר"א ז"ל הכל בהצנע. ס' כל הכתוב לחיים חלק הליכות הגר"א מכת"י ר"א לוין

Our master, [R. Chaim of Volozhin,] said that, "After a thorough examination, it became clear to me that all that R. Zalman, (his brother), had achieved before his death, [at the age of 33,] was already mastered by the Gra (the Gaon of Vilna), z"l, when he was only thirteen. The only difference was that all of the asceticism and angelic actions of R. Zalman were evident to all whereas the Gra, z"l, did everything secretly." **Personal notes of R. A. Levin, Sefer Hakol Kasuv L'Chaim**

3) הגאון מ' זלמן מווילנא שלמד תורה לשמה וכו' היה לאות ולמופת בדורנו, שבהיותו בן כ"ד שנים היה כל הש"ס ספרי ספרא תוספתא ומדרשים רמב"ם וטור שגורים על פיו לאמרם בעל פה ככתבם וכלשונם. דברי הגאון מו"ה יהודה ליב אב"ד פראנקפורט דאודר, מח"ס שו"ת פרי תבואה בספרו עצי עדן דף טו:

The Gaon, R. Zalman of Vilna, who studied Torah for its own sake . . . was a sign and miracle of our generation. When he was twenty four, he had perfectly mastered verbatim all of the Talmud, Sifrei, Sifra, Tosefta, Midrashim, Rambam, and Tur.
R. Yehudah Leib, Chief Rabbi of Frankfurt am Oder, Atzei Eden 15b

ומי יוכל לספר צדקתו וחסידתו שלא שח שיחת חולין מעולם ולא קיבל עליו עול ציבור ורבנות ושום טרדות והיה שונא בצע והיה לומד זמן רב ביערות בבית יחידי, . . . למד תורה מתוך הדחק גדול והי׳ סוגר ביום חלונות בית לימודו והיה לומד לאור הנר כדי שלא יבלבלוהו עין אדם וכך הי' דרכו בימי חורפו ביגיעתו על לימוד תורה לשמה והי' חוזר כל תלמוד בבלי כל חודש כל ימיו. והוי עובדא שבעירו הגדולה רבתי עם פסקו מהקהל הקדש ליתן לו בכל שבוע סך מסויים לפרנסת בני ביתו והי' שמש א' שע"י היו שולחים דמי הסיפוק מהקהל הק' ולקח השמש לעצמו ולא הביא לו ונמשך כמה שנים ולא הגיד הגאון לשום אדם וסבל כל כך דוחק עד שאשתו הצדקנית עם בניו הקטנים לא היה להם במה להחיות נפשם ובאתה לפניו וצוה לה שתלך עם בניה הקטנים לשכנים שלו בזמן אכילה ודרך הקטניס מבקשים לאכול כשרואין אחרים אוכלים ויתנו להם ולא רצה לגלות ענין שנפסק נתינות הסיפוק מבטחונו השלם ושלא יבויש אדם על ידו עד שחלה השמש ונטה למות והתודה בפני כל כי כמה שנים במספר שלא נתן לו סיפוקו הנשלח על ידו ומת השמש הנזכר. וכגון דא שרי למקרי לרבינו חסיד וקדוש. ויגיעתו בתורה הקדושה אין לספר שהיה חוזר למאות ואלפים כל פרק ומסכת ... והיה לומד בימי חורפו בחורף שיש קור קשה בחדר שלא הוסק תנור בית החורף והיה לו כלי מים קרים שהיה נותן רגלו במים שלא יישן. הקדמה לס׳ פאת השולחז מהגאוז ר׳ ישראל משקלאוו

Who is able to [completely] describe [the Gaon's] saintliness and piety. He never spoke even one word of idle talk and never accepted the yoke of public life or the Rabbinate or any occupation that would disturb his learning. He hated unjust gain and would study for extended periods, secluded in a house in the forest. . . . He studied Torah under conditions of tremendous deprivation and, in the daytime, he would close the shutters of the room in which he studied and would study by candle light in order that the glances of people shouldn't disturb him. And this is how he conducted himself in his youth, while he studied Torah for its own sake. He would review the entire Babylonian Talmud each and every month throughout his life. The following incident occurred in his great and populous city, [Vilna]. The holy community agreed to grant him a fixed allotment every week with which to support his family. There was a certain shamash (sexton or communal employee) through whom the holy community would send the needed funds. The shamash, however, took the money for himself and didn't deliver it. This lasted for many years, but the Gaon didn't tell a soul. He endured such deprivation that his saintly wife and children were on the brink of starvation. When she [finally] came to him, he told her to go with her small children to the neighbors at meal time, as it is normal for children to ask for food when they see others eating, and they will provide for them. He didn't want to disclose the fact that he no longer received communal support because of his complete trust in Hashem and his concern about causing another person to be shamed. This situation lasted until the shamash took ill and was on his death bed. He then publicly admitted that he had not given the Gaon his needed support which had been entrusted in his hands, whereupon the shamash died. For this alone, one would be allowed to call our master a chasid (pious one) and kadosh (holy one). One cannot begin to recount the toil and effort he expended in studying our holy Torah. He would review each chapter and tractate hundreds and thousands of times. . . . While he was young, he would study in the bitter cold of winter in a room which was unheated and [at other times] he would place his feet in a basin of cold water to prevent himself from falling asleep. R. Yisrael of

Shklov (d. 1839), Preface to Paas HaShulchan

III. The Faithful Disciple

A.

וחבה יתירה נודעת לו ממנו שהושיבו ללמוד עם הבן יקיר לו הר"ר אברהם נ"ע שהיה קדוש מבטן וגדול בתורה ובחסידות מאד והיו לומדים ביחד נגלה וד"ח. ג' שעות ביום הי' הוא לומד עם הרר"א נגלה. וג' שעות ביום הי' לומד הרר"א עמו ד"ח והקדוש הרר"א ג"כ לא זז מחבבו ולעת מן העתים שהי' לומד הה"מ עם בנו הי' לומד עמו ג"כ אז עד שגילו לו כל סתרי חכמתם ונתעלה שם בתורה ועבודה באופן היותר נעלה. וגם את כל התלמידים הי' משמש וכל מדה טובה שראה בהם הי' מקבלה מהם (ובפרט מהרה"ק רמ"מ נ"ע מהראדאק ומהרה"ק בעל הפלאה נ"ע) ס' בית רבי א:ב

It was clear that [R. Shneur Zalman] was very endeared to the Mezricher Magid, as he arranged that he study together with his precious son R. Avraham (1740-1777), who rests in Eden, . . . who was holy from birth, and a giant in Torah and a colossus in piety. They would study nigleh (the revealed portions of Torah) as well as chasidus (the esoteric and Kabbalistic portions). For three hours a day, R. Shneur Zalman would study with R. Avraham nigleh and for three hours R. Avraham would study with R. Shneur Zalman chasidus. The holy R. Avraham also had an unceasing endearment towards R. Shneur Zalman. During the times that the Magid studied with his son, he would learn with R. Shneur Zalman, as well. In this manner, all of the mysteries of their wisdom were revealed unto him and he grew in Torah and Divine service in an extraordinary fashion. He also studied under the other disciples of the Magid and would absorb the special traits that he observed in them. This was particularly the case in his relationship with Menachem Mendel of Horodok and [R. Pinchas] the author of the Sefer Haphlaah. Sefer Bais Rebbi, 1:2

2) אחר כלות שנה ומחצה שב לביתו והי' שם זמן מה ואח"כ שב עוד הפעם להה"מ והי' שם ג' שנים עד אחר פטירת הה"מ נ"ע. שם

After having spent a year and a half, he returned home and stayed there for a short while. Afterwards, he returned again to study under the Magid and was there for three years until the passing of the Magid, whose soul rests in Eden. **Ibid.**

הושם אני את הדברים אשר מסר לי אאמו״ר זי״ע ביום ח״י כסלו תקל״ג יום א׳ לפני רושם אני את הדברים אשר מסר לי אאמו״ר זי״ע ביום ח״י כסלו תקל״ג יום א׳ לפני הסתלקותו זי״ע במעמד תלתא אני וחברי הרב הק׳ מ׳ יהודה ליב הכהן נ״י והרב הק׳ מ׳ זלמינא נ״י וגם כל הדבורים ששמענה ראשית אמר בזה״ל מיינע קינדער איר זאהלט זיך אלטין אין איינ״ים וועט איר אלץ איבער קימין וועט איר גיין אלץ ווייטער ניט צוריק ח״ו והרמז הוא בא״חד ומי ישיבנו. ואח״כ בא גם הרב הצ׳ הק׳ מ׳ זושע נ״י ושאל מי בא והשיב ר׳ זלמינא נ״י הר׳ זושע בא רמז לו באצבעו הק׳ שיגש אליו ויגש לקח אותו בידו הימנית ואמר לו בזה״ל הק׳ דיא זושע מיינער בישטי אויף דעם עולם אין דארטין וועשטי אויך זיין לעבין מיר אזוי ווי דער גו״נ. ואח״כ שאל אם יש הרב הק׳ מ׳ מנדילי מוויטעבסק נ״י וענה ר׳ זלמינא יש והביט עליו ואמר לו בזה״ל קדשו גם אתה תהי׳ במחיצתי כי שפתי כה״ן ישמרו דע״ת ואני מעולם הדעת ואמר לו בזה״ל קדשו גם אתה תהי׳ במחיצתי כי שפתי כה״ן ישמרו דע״ת ואני מעולם הדעת

ואח"כ אמר וקרא כזה"ל זלמינא זלמינא ואתה תשאר לבדך אבל אני אראה דיך ארויש שלעפין פין אלע דיינע צרות ווארים נאך דיר וועל באמת ביינקין ואח"כ אמר בזה"ל אין דיא אברהמיני' לעבין דיא זאלשט נאר שווייגין אין זיך פירין ווי ביז יעצט אין פאלגין זלמינין לעבין וועט דיר גוט זיין אין דער עיקר איז זאלשט זיך ניט מסגף זיין ווארים אז סיא ווערט אקליין לעחילי אין גוף ווערט אגרוישער לאך אין דער נשמה אין דיין נשמה איז גאר עפיס אנדערש ואמר אגיטי נאהט וישן. ע"כ שמעתי מפיו ק' נ"ע ז"ל הדבורים האחרונים. אברהם במוהר"ר ר' דובער. הוספות לס' מגיד דבריו ליעקב ד' קה"ת אות קצ"א

I am recording those things as they were told to me by my master, my father, may his merit protect us, on the eighteenth day of Kislev 5533 (1772), one day before his passing, as well as the entire conversation that transpired. This all occurred in the presence of three [witnesses]: Myself, my colleague, the holy Rav R. Yehudah Leib HaKohen, and the holy Rav R. Zalman. My father said the following: My children, remain united. In that way, you will overcome everything; you will continue to progress even further and not, G-d forbid, regress. An allusion can be found in the verse, "And He is in one [mind], who can turn Him back." (Job 23:13) Afterwards, the holy Rav and tzaddik, R. Zusya, also came. [The Magid] asked, "Who came in?" R. Zalman answered, "R. Zusya came."

He made a motion with his holy finger that he should approach and he did. He grasped him with his right hand and said to him, "You Zusya, you are mine in this world and there you will be with me as well, just as the body is connected to the soul." Afterwards, he asked if the holy R. Mendel of Vitebsk was there. R. Zalman answered that he was not. He sighed deeply and asked if R. Yehudah Leib HaKohen was there and R. Zalman answered in the affirmative. He looked at him and said the following, "You too will be in my mechitza (compartment), 'for the lips of the Kohen are to keep daas (knowledge)' (Malachi 2:4) and I am of the realm of daas. Afterwards he called out, "Zalmina, Zalmina, you will remain alone. I will drag you out, however, from all of your tzoros (troubles) because for you I truly long." Afterwards, he said the following, "And you dear Avromenyu, you just keep silent and continue to conduct yourself as you have done until now. Listen to Zalman and things will go well for you. The most important thing is that you should not afflict yourself, for a small defect (lit. hole) in the body causes a large defect in the soul - and your soul is something very special." He wished us a good night and he went to sleep. These were his last words. (signed) Avraham b. R. Dov Ber. Record of the events written by R. Avraham, the son of the Magid of Mezritch. Additions to Magid D'vorov L'Yaakov #191

סיפור רבינו הזקן: כאשר נסתלק מורי ורבי עשו התלמידים הגרלה מי יזכה בהטהרה.
 ואח"כ הגרלה שני' על אודות פרטי אבריו הק' ובגורלי עלה טהרת ראשו הקדוש. הוספות לס' מגיד דבריו ליעקב ד' קה"ת אות צ"א

The Alter Rebbe (R. Shneur Zalman of Liadi) related the following: When my Master (R. Dov Ber) departed from this world, the disciples drew lots to decide who amongst them should merit to participate in the taharah (the purification of the body). Afterwards, there was a second drawing to decide which of the holy body parts would each one take. It was my lot to receive his holy head. **Additions to Magid D'vorov L'Yaakov #192**

IV. The Defender of the Hasidic Movement

A.
כשהיה הרב מ' מענדיל ממינסק בכאן בחורף העבר אצל הגאון האמתי איש א-להים מורנו כשהיה הרב מ' מענדיל ממינסק בכאן בחורף העבר אצל הגאון המתי שיש בידו פירוש על הרב ר' אליהו חסיד נ"י לא ראה פני הגאון בכל החורף הנ"ל. אמר שיש בידו פירוש מאד. מאמר הזהר שפרשו משפחתם שיש בתוכו מינות ואפיקורסות ויחודים שהם רעים מאד. וכשבאו הכתבים משקלאב לכאן בק"ק ווילנא אזי אמר הגאון הנ"ל הדין עם ק"ק שקלאב באשר שהמשפחה הנ"ל המה אפיקורסין ומורדין ולא מעלים. מכתב "ו" מ"זמיר עריצים וחרבות צורים" תקל"ב

When HaRav R. Mendel of Minsk (Vitebsk) was here this past winter adjacent to the true Gaon, that man of G-d, our master R. Eliyahu, the chasid, he didn't see him the entire winter. He said that [R. Mendel] accepted an interpretation of a certain passage of the Zohar which was explained by their sect (lit. family) in a manner which contains within it words of heresy and Kabbalistic formulations which are very terrible. When the documents from Shklov were delivered here, to the holy community of Vilna, the Gaon then declared that the community of Shklov is correct in its conclusion that the aforementioned sect are heretics whose status is such that they should be lowered to a pit and not released. Letter #6, Zmir Aritzim V'Charbos Tzurim, 1772

ששר כל היום היתה שיחתם בהוללות וליצנות, וגם להתלוצץ מכל הלומדים ולבזותם
 בכל מיני ביזיונות בפריקת עול וקלות ראש גדולה וגם להתהפך תמיד בראש למטה ורגל למעלה (שקורין קולייען זיך) בשווקים וברחובות ונתחלל שם שמים בעיני ערלים וגם בשאר מיני שחוק והיתול ברחובות קאליסק. ובחורף תקל"ב אחר הויכוח שהיה בשקלאב, לא מצא מענה על זה ועל כיוצא בזה. וכתבו חכמי ק"ק שקלאב להודיע להגאון המנוח דווילנא עד שהכניסו בלבו לדון דין מורידין ח"ו וכדין אפיקורס מבזה תלמידי חכמים, ועל ההיפך ברגלים למעלה אמר שהוא מן הפעור וכו' אגרת מהרה"ג ר' שניאור זלמן מלאדי להר' אברהם מקאליסק בשנת תקס"ה, אגרות קודש עמ' קכה-קכו

[The followers of R. Avraham of Kalisk] were engaged throughout the day in foolishness and mockery. They also ridiculed all the [Talmudic] scholars, disgraced them in all sorts of ways, and acted towards them with contempt and in great levity. In addition, they were constantly performing somersaults in the market places and in the town plazas. The name of Heaven was disgraced in the eyes of the uncircumcised through this, as well as the other forms of frolic and mockery performed in the streets of Kalisk. In the winter of 5532 (1771-72), after the debate in Shklov, you couldn't answer these charges and justify such actions. The scholars of Shklov wrote to the Gaon of Vilna, may he rest in peace, and were successful in convincing him to judge us as being in the category of those who are lowered into a pit but not released, G-d forbid, and as being heretics who debase Torah scholars. Regarding standing on one's head, he declared it to be akin to the idolatry of P'or etc. Letter from HaRav HaGaon R. Shneur Zalman of Liadi to R. Avraham of Kalisk, 1805, Igros Kodesh p. 125-126

והלכתי עמו ביחד לחדר רבנו הגדול נ"ע ועיני ראו ואזני שמעו אשר דבר אתו קשות על רוע הנהגתו לאנשי שלומנו במדינת רוסיא . . . אשר כל היום היתה שיחתם בהוללות וליצנות, וכו' וכתבו כן מווילנא לבראד והדפיסו שם קונטרס זמיר עריצים בקיץ הנ"ל. והיתה מזה צרה גדולה לכל הצדיקים דוואלין ולא יכלו לישב בבתיהם ונאספו כולם לק"ק ראוונא בעת ההיא לרבנו הגדול נ"ע לטכס עצה . . . אגרת מהרה"ג ר' שניאור זלמן מלאדי להר' אברהם מקאליסק בשנת תקס"ה, אגרות קודש עמ' קכה—קכו

I went together with him (you) to the room of our great master (the Magid), and my eyes saw and my ears heard how he rebuked him (you) sternly for the bad way in which he (you) guided the Hasidim of Russia... For, all day long, they indulged in foolish and frivolous talk.... They wrote to that effect from Vilna to Brody and they published a pamphlet entitled Zemir Aritzim in the summer (1772). This caused great distress for all of the Tzaddikim of Volhynia. They could not just stay at home [and passively witness these events] and [therefore they] all of them gathered in Rovno with our great master to deliberate what to do. Letter from R. Shneur Zalman to R. Avraham of Kalisk, written in the year 1805, Igros HaKodesh pp. 125-126

מודר או אורבי אחי ורעי העומדים על התורה ועל העבודה אנ"ש המנין דק"ק ווילנא. ד' עליכם יהי' נס"ו ... בוודאי אין לך מצוה גדולה מזו לעשות שלו' בישראל ... והרב מאד טרחנו בזה ולא עלתה בידינו ... הנה מראשית כזאת הודענו והלכנו אל הגאון החסיד נ"י לביתו להתווכח עמו ולהסיר תלונותיו מעלינו, בהיותי שם עם הרב החסיד המנוח מוהר"ר מענדיל האראסנער (הורודוקער) זצלל"ה, וסגר הדלת בעדנו פעמיים. וכאשר דברו לו גדולי העיר: רבינו! הנה זה הרב המפורסם שלהם בא להתווכח עם כת"ה, וכאשר ינוצח בוודאי הנה בזה היה שלו' על ישראל, דחה אותם בדיחויים וכאשר החלו להפציר בו מאד חלף והלך לו נסע מן העיר, ושהה שם עד יום נסיעתנו מהעיר כידוע לזקני עירם. ... נסענו לק"ק שקלאוו ג"כ לוויכוח ולא עלתה בידינו ועשו לנו מעשים אשר לא יעשו ושינו טעמם והבטחתם אשר הבטיחו תחילה שלא לעשות לנו מאומה רק כראותם שאין להם מה להשיב על דברינו באו ביד חזקה ותלו עצמן באילן גדול הגאון החסיד נר"ו. אגרת מהרה"ג ר" שניאור זלמן לק"ק ווילנא תקנ"ז, ס' אגרות הקודש אגרת ל"ד

My beloved brethren and friends who safeguard the Torah and Divine service, Anshei Shlomainu (trusted members of our group), of the minyan of the holy community of Vilna. May Hashem be with you forever. . . . Behold, we originally went to the home of the Gaon of Vilna, may he be protected, in order to engage him in debate and to dispel his criticism against us. This is while I was with the Rav HaChasid R. Mendel Horodoker (Vitebsker), ztll"h, but he closed the door on us on two occasions. When the leadership of the city spoke to him and said, "Our master, behold their renowned Rav has come to debate with his honor. When he will be defeated, there will surely be peace in Israel." He rejected their entreaties, however, without giving them sufficient cause. When they began to pressure him in earnest, he abruptly left the city. He stayed away until the day of our departure from the city, as is well known by the elders of the city. . . . We traveled to the holy community of Shklov in order to debate with them, but we were not successful and

they acted towards us in a despicable manner. They reneged on their promise not to cause us any harm when they saw that they had nothing to counter our arguments. It was then that they went against us with force. They based their position upon the Gaon of Vilna, may Hashem protect him. Letter from R. Shneur Zalman of Liadi to the Hasidim of Vilna, 1797, Igros HaKodesh, Igeres #34

V. The New Leader of the Russian and Lithuanian Hasidim

A. [שנת תק"מ] אדברה נא שלו' למען אחי ורעי יושבי בשבת דק"ק אושאץ ד' עליהם יחי' חיים [שנת תק"מ] אדברה נא שלו' למען אחי ורעי יושבי בשבת דק"ק אושאץ ד' עליהם וממנה יושע בקרוב. וע"כ זאת העצה היעוצה על כל הארץ לקיים מ"ש חבי כמעט רגע עד יעבור זעם ועת לעשות לד' הפרו תורתך כתיב. ובגלל הדבר הזה השמרו בנפשותיכם מלהתיצב נגד הקמים עליכם כדי להתפלל במנין מיוחד. ובד' בטחתי שאל יעזבנו נס"ו ובקרוב יחזיר העטרה ליושנה. והנה עד כה ועד כה יתנהגו במעצר כאשר שמתי בפי מוכ"ז ולא עם מסירה ח"ו. ואודות מה שאמר חיים בשמי הנה העיד עדות שקר אשר לא עלתה על לבי מעולם כי אדרבה ואדרבה מוחזקני בו בהשי"ת בתום ויושר לבב. וגם דמי הנה נדרש לדורש דמים ומאן דלא שהה לאוניתי' למלכא דאדום כו' וע"כ על כל דברי האגרת הזאת סורו נא מעל אהלו והתרחקו ממנו כאשר תאוה נפשכם רק לא בדרך מצה ומריבה כ"א להשמיט א"ע ממנו ולא לענות כסיל כאולתו ולא דבר עמו מטוב ועד רע. וגם בבוא ציר נאמן מוהרי"ם לגבות מעות אה"ק תאמרו לו בשמי שלא יקבל ממנו אפי' פ"א ועלי לכתוב עליו לרבותינו שבא"י כאשר יתן ד' ב"ב אם לא יתקן המעוות. וד' שלו' ישים עלינו שלו' כנפש המעתיר. ש"ז במוהר"ב נ"י. בית רבי א:יא, אגרות הקודש ב'

[5540 - (1780)] I speak to you with wishes of peace for my brothers and friends, those who live in the holy community of Oshatz. May Hashem grant you long life for ever. The great turmoil in our provinces is common knowledge. [Although] it is a time of distress for us (lit. to Jacob), we will be shortly saved from it. Therefore, the only correct counsel to take during this situation is to fulfill the words of Scripture (Isaiah 26:20), "Conceal yourself for a short while, until the fury passes." It is written (Psalms 119:126), "It is time to do on behalf of Hashem, abolish your Torah." Because of this thing, be careful to avoid directly confronting those that are opposed to your praying in a separate minyan (prayer group). I trust in Hashem that He will never forsake us and He will soon return the crown to its former state. Now, you should act with self control, as I outlined to the bearer of this letter, and you should not [counter your opponents by] informing against them to the government, G-d forbid. Regarding that which Chaim said in my name, you should know that he is bearing false testimony. I have never even thought about doing such a thing! On the contrary, I have always relied upon Hashem with perfect faith and an upright heart. . . . I therefore tell you to totally distance yourself from that man. It shouldn't be accomplished with strife and argument. Just remove yourselves from his presence and don't bother to reply at all to his arguments. When the faithful representive of the Holy Land, R. Y. M., comes to you to collect, you should tell him in my name that he should not accept even a penny from him. If he doesn't correct his perversion, I will Sefer Bais Rebbi Part 1 write to our teachers in Eretz Yisrael regarding him. . . .

אהובי אחי ורעי אנ"ש דק"ק ווילנא ד' עליהם יחי' עד עולם. השחיטה בסכינים מלוטשים אהובי אחי ורעי אנ"ש דק"ק ווילנא ד' עליהם יחי' עד עולם. השחיטה בסכינים מלוטשים היא מצוה רבה ועצומה אשר החזיקו בה רבותינו קדושי עליון נ"ע וממש נתנו נפשם עליה ואין כסף נחשב למאומה להיות שוחט קבוע. אך אם לפעמים יהיו מסובין בסעודת מצוה עם אנשי עירם חלילה לפרוש מהם להחזיקם כאוכלי נבלות ח"ו הס מלהזכיר. ומעודי לא נזהרתי מהכלים אף מבני יומן. ותוכן ומהות הענין א"א לבאר במכתב באה"ט רק שמתי דברי בפי ידידנו מוהר"מ נ"י מוכ"ז וה' ישים שלו' בשעריכם כנפש תדרשנו דושו"ט מלונ"ח. ש"ז מכתב לחסידי ק"ק ווילנא, בית רבי א:יא

My beloved brothers and friends of the holy community of Vilna, may Hashem be upon you and may you live forever. It is an important mitzvah to slaughter with honed knives. It was established with great self sacrifice by our most sacred teachers, whose souls rest in Eden. Money is no consideration when it comes to establishing a permanent Shochet (ritual slaughterer) [who adheres to the highest standards]. G-d forbid, however, if you will be attending a seudas mitzvah (a meal celebrating a religious observance) together with the members of your city, [and meat is served that came from an animal that was not slaughtered with a honed knife,] that you should separate yourselves from them and consider them to be eating nevailah (carrion). Such a thing should never pass your lips (lit. be mentioned)! I myself was never concerned [about eating food cooked in utensils which had previously cooked meat from an animal that was not slaughtered with a honed knife,] even if it had been cooked that very day. . . . Shneur Zalman. Letter written to the community of Hasidim in Vilna, Sefer Bais Rebbi 1:11

C. מה שכתב ליושבי אה"ק תובב"א לנחמם בכפליים לתושיה על פטירת הרב הגאון המפורסם איש אלקים קדוש נ"י ע"ה פ"ה מהור"ר מנחם מענדל נ"ע. אהוביי אחיי ורעיי אשר כנפשי כו' ד' עליהם יחיו חיים עד העולם וצאצאיהם אתם ברוכי ד' המה מעתה ועד עולם. אחד"ש כמשפט לאוהבי שמו באתי לדבר על לב זרע אמת נדכאים הנאנחים והנאנקים ולנחמם בכפליים לתושיה אשר שמעה אזני ותבן לה על מארז"ל דשבק חיים לכל חי כי צדיק באמונתו יחיה וביראת ד' לחיים וברשפי אש שלהבת אהבתו מחיים לכל בהן חיי רוחו [נ"א ונשמתו] כל ימי חלדו ויהי בהעלות ד' רוחו ונשמתו אליו יאסוף ויעלה בעילוי אחר עילוי עד רומם המעלות שבק חיי רוחו פעולתו אשר עבד בה לפנים בישראל פעולת צדיק לחיים לכל חי היא נפש כל חי הקשורה בנפשו בחבלי עבותות אהבה רבה ואהבת עולם בל תמוט לנצח אשר מי האיש החפץ חיים לדבקה בד' חיים בעבודתו תדבק נפשו והיתה צרורה בצרור החיים את ד' בחיי רוח אפינו אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים אשר שבק לנו בכל אחד ואחד כפי בחי׳ התקשרותו באמת ואהבתו אהבת אמת הטהורה מקרב איש ולב עמוק כי כמים הפנים וכו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח ורוחו עומדת בקרבינו ממש כי בראותו ילדיו מעשה ידיו בקרבו יקדישו שמו יתברך אשר יתגדל ויתקדש כאשר נלך בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו. וז"ש בזוה"ק דצדיקא דאתפטר אשתכח בכלהו עלמין יתיר מבחיוהי דהיינו שגם בזה העולם המעשה היום לעשותם אשתכח יתיר כי המעשה (גדול) [גדל] והולך גידולי גידולין מן אור זרוע לצדיק בשדה אשר ברכו ד' המאיר לארץ וחוצות וגם אנחנו אלה במילי דשמיא. פה היום כולנו חיים בדרכיו דרך הקדש יקרא לה. זאת בעבודת ד' ובמילי דעלמא בפירוש אתמר בזוה"ק דצדיקייא מגינין על עלמא ובמיתתהון יתיר מבחייהון ואלמלא צלותא דצדיקייא בההוא עלמא לא אתקיים עלמא רגעא חדא וכל הקרוב קרוב אל משכן ד' בחייו קודם לברכה . . . ס' התניא חלק ג' אגרת הקודש כ"ז

[This letter was written by R. Shneur Zalman to the inhabitants of the Holy Land, (may it be speedily rebuilt and reestablished in our days. Amen!) to console them with redoubled moral support over the passing of the celebrated rabbi and Gaon, holy man of G-d, "lamp of Israel, pillar of the right hand, mighty hammer," (see Berachos 28b) our mentor R. Menachem Mendel, whose soul rests in Eden.]

My beloved, my brethren and friends, who are as dear to me as my soul . . . may Hashem be upon you and may you live forever, and your children with you, the seed of truth; may you be blessed by Hashem from now to eternity. Having first duly inquired after the welfare of those who love Hashem's Name, I have come to speak to the heart of the smitten, who are sighing and groaning [over the passing of R. Mendel,] and to console you with redoubled support with what my ear has heard from others and with what I have understood myself, regarding the statement of our Sages, of blessed memory, "He has left life for all the living." For a "tzaddik lives by his faith" (Habakuk 2:4) and by "the awe of Hashem which leads to life," and by the flashing and fiery sparks of his love [for G-d, that is even greater] than life, investing in them - in his faith and awe and love - the life of his Ruach [and moreover his Neshamah] throughout his life. When, [at the time of his passing] Hashem elevates his Ruach and gathers up his soul unto Himself and he ascends from one elevation to the next, to the very highest levels, he then leaves over the life of his Ruach, the deeds in which he has formerly labored with Israel, (Proverbs 10:16) "the labor of a tzaddik for life," to every living being, that is, to the soul of every living being who is bound to his soul by the thick ropes of a great and eternal love that will not be moved forever. For any man who eagerly desires life and who seeks to cling to the living G-d, through the Divine service [of the tzaddik], his soul will cleave and will be bound in the bond of life with Hashem in the life of the Ruach (lit. breath) of our nostrils (an allusion to the Chaya - root of the soul - of the tzaddik) of which we have said, "In its protective shadow we shall live among the nations." This he (the tzaddik) left unto us, in each and every individual, corresponding to the degree of his genuine bond with the tzaddik and his true and pure love of him, from the innermost core of man and from the depths of his heart. For, as in water, where one's face is reflected in the water, so too does one heart reflect the feelings of another (Proverbs 27:19), and "spirit rouses spirit and brings forth spirit" (Zohar II 166b). For his (the tzaddik's) Ruach remains truly in our midst [within those of us who are bound to him,] when he sees his children, (i.e. disciples), who embody the work of his hands, sanctifying Hashem's blessed Name. For [His Name] is magnified and sanctified when we walk in a straight path, in one of his (the tzaddik's) paths that he has shown us, and we will walk in his ways forevermore. This then, is the meaning of the statement in the holy Zohar (III 71b), that "When a tzaddik departs, he is to be found in all the worlds more than during his lifetime." That is, even in the world of action (the mundane world) of which it is written (Deut. 7:11), "This day - to do them," he is found more than during his lifetime, because the action of his disciples continues to produce successive generations of offshoots, from the (Psalms 97:11) "light implanted for the righteous" in (Gen. 27:27) "the field (the Garden of Eden) which Hashem has blessed." This light radiates to the earth and to the outside places and also to us, those who are here this day, all of us who live in his ways, (Isaiah 35:8) "the holy way

it should be called." The above relates to the service of Hashem, to spiritual matters. As for mundane matters, it is stated explicity in the Zohar (III 79b) that the tzaddikim shield the world, and after their death even more than during their life; moreover, were it not for the prayer of the tzaddikim in the other world, this world would not endure a single moment. And whoever is closer to the habitation of G-d [through being close to the tzaddik] during his lifetime, has precedence to the blessing. . . . R. Shneur Zalman, Sefer HaTanya, Igeres HaKodesh, Letter 27

D. פותחין בברכה לברך ולהודות לד' כי טוב. שמועה טובה שמעה ותחי נפשי. אין טוב אלא תורה. תורת ד' תמימה. זו השלמת כל הש"ס כולו ברוב עיירות ומנינים מאנ"ש. הודאה על העבר ובקשה על העתיד. כה יתן וכה יוסיף ה' לאמץ לבם בגבורים מדי שנה בשנה בגבורה של תורה. ולהודיע לבני אדם גבורתה של תורה שבע"פ וכחה עוז. פי' שלמה המלך ע"ה חגרה בעוז מתניה כו'. מתנים הם דבר המעמיד כל הגוף עם הראש הנצב ועומד עליהם. והם המוליכים ומביאים אותו למחוז חפצו. וכמו שהוא בגשמיות הגוף כך הוא בבחי' רוחניות הנפש הא-להית האמונה האמיתית בד' אחד א"ס ב"ה דאיהו ממכ"ע וסכ"ע ולית אתר פנוי מיניה למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית וכן לד' סטרין בבחי' א"ס ממש. וכן בבחי' שנה ונפש כנודע. הנה אמונה זו נק' בשם בחי' מתנים דבר המעמיד ומקיים את הראש הוא השכל המתבונן ומעמיק דעת בגדולת א"ס ב"ה בבחי' עולם שנה נפש. וברוב חסדו ונפלאותיו עמנו להיות עם קרובו ולדבקה בו ממש כנודע ממאמר יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב שהוא רק זיו והארה מבחי' הנק' שכינה השוכן כו' ונברא ביו"ד א' משמו ית' כו' אבל תשובה ומעשים טובים מקרבין ישראל לאביהם שבשמים ממש למהותו ועצמותו כביכול בחי' א"ס ממש וכמ"ש הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו כו' אקב"ו כו' וכמים הפנים כו' להוליד מתבונה זו דו"ר שכליים או טבעיים להיות בחי' צעק לבם אל ד' או בחי' רשפי אש ושלהבת עזה בבחי' רצוא ואח"כ בבחי' שוב להיות פחד ד' בלבו וליבוש מגדולתו כו' והוא בחי' שמאל דוחה כמ"ש במ"ת וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק כו' והן בחי' הזרועות והגוף שבנפש אך מי הוא הנותן כח ועוז לבחי' מתנים להעמיד ולקיים הראש והזרועות הוא עסק ולימוד הלכות בתורה שבע"פ שהיא בחי' גילוי רצון העליון דאורייתא מחכמה הוא דנפקת אבל מקורה ושרשה הוא למעלה מעלה מבחי' חכמה והוא הנקרא בשם רצון העליון ב"ה וכמ"ש כצנה רצון תעטרנו כעטרה שהיא על המוחין שבראש וכנודע ממ"ש ע"פ אשר חיל עטרת בעלה. וכל השונה הלכות בכל יום כו'. וזהו חגרה בעוז מתניה אין עוז אלא תורה שהיא נותנת כח ועוז לבחי' מתנים החגורים ומלובשים בה לחזק ולאמץ זרועותיה הן דו"ר שכליים או טבעיים כל חד לפום שיעורא דיליה. (ועל העמדת וקיום בחינת הראש שבנפש הוא השכל המתבונן כו' אמר טעמה כי טוב סחרה כו' ומבואר במ"א. אך עת וזמן החיזוק ואימוץ הזרועות והראש היא שעת תפלת השחר שהיא שעת רחמים ועת רצון העליון למעלה. ולזאת אותה אבקש ממבקשי ד' יבינו וישכילו יחדיו ולהיות לזכרון בין עיניהם כל מה שכתבתי אליהם אשתקד בכלל. ובפרט מענין כוונת התפלה מעומקא דלבא יום יום ידרשון ד' בכל לבם ובכל נפשם ונפשם תשתפך כמים נוכח פני ד' וכמארז"ל בספרי עד מיצוי הנפש כו' ועתה הפעם הנני יוסיף שנית ידי בתוספת ביאור ובקשה כפולה שטוחה ופרושה לפני כל אנשי שלומים הקרובים והרחוקים לקיים עליהם שכל ימי החול לא ירדו לפני התיבה הבעלי עסקים שאין להם פנאי כ״כ. רק אותם שיש להם

פנאי או המלמדים או הסמוכים על שולחן אביהם שיכולים להאריך בתפלת השחר ערך שעה ומחצה לפחות כל ימות החול מהם יהיה היורד לפני התיבה ע"פ הגורל או ע"פ ריצוי הרוב. והוא יאסוף אליו בסביב לו כל הסמוכים על שולחן אביהם או מלמדים שיוכלו להאריך כמוהו בבל ישונה נא ונא אך בשבתות וימים טובים שגם כל בעלי עסקים יש להם פנאי ושעת הכושר להאריך בתפלתם בכוונת לבם ונפשם לד'. ואדרבה עליהם מוטל ביתר שאת ויתר עז כמו שכתוב בשולחן ערוך אורח חיים וכמו שכתוב בתורת משה ששת ימים תעבוד כו' ויום השביעי שבת לד' א-להיך דייקא כולו לד'. ולזאת גם הם ירדו לפני התיבה בשבת ויום טוב על פי הגורל או בריצוי הרוב כמ"ש אשתקד וכגון דא צריך לאודועי שבדעתי אי"ה לשלוח לכל המנינים מרגלים בסתר לידע ולהודיע כל מי שאפשר לו וכל מי שיש לו פנאי להאריך ולעיין בתפלה ומתעצל יהי' נידון בריחוק מקום להיות נדחה בשתי ידים בבואו לפה לשמוע דא"ח ומכלל לאו אתה שומע הן ולשומעים יונעם ותבא עליהם ברכת טוב ואין טוב אלא תורה וכו' אחר ביאתו מפ"ב:

We begin with a benediction to bless and give thanks to Hashem, for He is good. My soul has heard "good" tidings and has become revived. True "good" is Torah, [as is stated in Scripture,] "Hashem's Torah is a perfect whole." I am referring to the completion of the whole Talmud in its entirety, in most towns and congregations of our Hasidic brotherhood. I give thanks for the accomplishments of the past and I now request for the future that Hashem continue to strengthen their hearts among the mighty, year after year, with the might of the Torah, and make known to mankind the power of the Oral Law and its strength. As King Solomon, of blessed memory, explained (Proverbs 31:17), "She (metaphorically the Knesses Yisrael - the Congregation of Israel) girds her loins with strength (Torah)..." The loins are the frame that supports the whole body, including the head that is positioned over them; it is they that lead and bring the body to its desired destination. And just as it is with the physicality of the body, so it is with the spirituality of the Divine soul. The soul's loins are the true belief in the One G-d, the Ein Sof (Infinite One). Who permeates all the world [with His life force] and encompasses all the worlds (with a transcendent vitality), there being no place that is void of Him, above to no end and below to no limit, and likewise in all four directions - truly in a state of infinitude. The same applies to the dimensions of "year" (time) and "soul" (spirituality), as is well known. Behold, this faith is referred to as "loins" which uphold and sustain the "head", meaning the intellect that contemplates and concentrates on the greatness of the blessed Ein Sof in the dimensions of "world" (space), "year" (time), and "soul" (spirituality), and on the magnitude of His loving-kindness and the miracles that He performs for us, thus making of us, "a people near to Him" (Psalms 148:14) who can truly cleave unto Him. Thus, it is known from the teaching, "One hour of repentance and good deeds in this world surpasses all of the World to Come." For the World to Come is a mere gleam and reflection of the level of Divinity which is called Shechinah, Who dwells . . . (within the creation) and [the World to Come] was created by the single letter "yud" of Hashem's blessed name. Repentance and good deeds, however, truly bring Israel near to their Father in Heaven, unto [in a manner of speech] the very Being and Essence of Him Who is absolute infinitude. As it is written (Psalms 148:13), "His radiance is upon earth and heaven, He raises glory upon the His nation." [Similarly, we say before performing a mitzvah,] "... Who has sanctified us [unto Himself] through His mitzvahs and commanded us . . . " [Reflecting upon Hashem's closeness to us naturally creates similar feelings in us as it is stated in Scripture (Proverbs 27:19),] "Just as water reflects the face

so too does the heart reflect the feelings of others." Contemplating this creates an intellectually generated [and lofty level of] awe and love or the [merely brings out one's] natural awe and love giving rise to either the feeling [reflected in the verse (Lam. 2:18),] "Their heart cried out unto G-d" [in its yearning to cleave unto Him] or to a mode of love [which could be best described by the verse (Shir HaShirim 8:6)] "Flashes of fire, a mighty flame", which first [in a sense] advances and then retreats (Ezekiel 1:14). [This retreat] is a result of the fear of G-d in one's heart, [as He draws close to Him] in which the individual is abashed by Hashem's greatness. This [fear, awe, and shame] results from Hashem's "left hand (Gevurah) which pushes the person away", as it is written concerning the Giving of the Torah, "The people saw and they trembled and they stood from afar . . . " (Exodus 20:15). This (the faith, intellect, love and fear) are the metaphorical "arms and the body of the soul". But what gives the power and strength to the "loins" (i.e. faith) to support and sustain the "head" and the "arms", this is the involvement in and the study of the Oral Torah, for the Oral Torah is the manifestation of the Supreme Will. [Although] the Torah issues forth from "Chochmah" (the Supernal Sefira of Divine Wisdom), its source and root are from a loftier source which is referred to as the Highest Will or Favor, of Hashem, may He be blessed. Thus it is written (Psalms 5:13), "Like an encompassing shield, you crown [the righteous person] with favor", like a crown which is placed above the brains which are within the head. [This teaching parallels the familiar exposition of the verse (Prov. 12:4), "A woman of valor (the Oral Law) is the crown of her husband." This teaching likewise reflects the Talmudic statement (Nidah 73a), "Whoever studies Torah laws every day is assured of life in the World to Come." This, then, is the meaning of the verse (Proverbs 31:17), "She girds her loins with strength": There is no strength but Torah which gives power and strength to the "loins" (faith of the soul) which are girded and embodied in it to strengthen and fortify its "arms", meaning the intellectually generated or innate awe and love in each man according to his measure. (As regards supporting and sustaining the "head" of the soul, it stated in Scripture (Prov. 31:18), "She perceives that her trade is good" a metaphor which is explained elsewhere.)

However, the occasion and time for the strengthening and fortification of the "arms" and the "head" is the time of morning prayer, for Above, that is a time of compassion, a time at which the Supreme Will is revealed. Therefore, this is what I would ask of those who seek to draw close to Hashem: Let them both understand and contemplate, and have as a constant reminder between their eyes, all that I wrote them last year in general, and especially with respect to devout concentration during prayer from the depths of the heart. Day after day let them seek Hashem with all of their heart and with all of their soul; let them pour out their soul like water in the presence of Hashem. In this spirit, our Sages, of blessed memory, taught in Sifrei, "[love of Hashem should be so intense] to the extent of pressing out the soul. . . . "

And now, once more I put forth my hand a second time with an additional explanation and a twofold request, extended and proposed to all men of the Hasidic brotherhood, those who are near and those who are far, to undertake the following: On all weekdays, businessmen - who do not have so much time - should not lead the prayers. Only those who have the time should lead the prayers, such as teachers or those who are supported by their parents, who at the morning service are able to pray at length for at least about an

hour and a half on all weekdays. One of them should step down before the Ark [to lead the prayers], chosen by lot or by consent of the majority of the congregants. He should gather around him all those who are supported by their parents, or teachers, who are able to pray at length like himself, [and thus will not be distracted by the haste of others]. Please, please, do not alter this! On the Shabbos and Yom Tov, however, when all the businessmen, too, have the time and opportunity to pray at length, devoutly concentrating their heart and soul to G-d, moreover, their duty to do so is much greater as it is stated in Shulchan Aruch, Orach Chaim (Gloss of Ramo to 290:2), and as written in the Torah of Moshe (Exod. 20:9), "Six days shall you work . . . and the seventh day is a Sabbath unto the L-rd your G-d," stating clearly that the Sabbath is to be devoted wholly unto Hashem. Therefore, on Shabbos and Yom Tov, they too can lead the prayers, according to lot or the assent of the majority, as I wrote last year.

Moreover, it should be known that, G-d willing, it is my intention to send spies secretly to all congregations to find out and to notify about anyone who has the ability and the time to worship at length and to meditate while at prayer, but is lazy. He shall be punished by estrangement, being distanced by both hands when he comes to hear Hasidic teachings. Those who do devote themselves to their prayers will be assured of a warm welcome. Pleasant be the lot of those who hearken; may the blessing of "goodness" light upon them, - and - [as we have stated above] - there is no "good" but Torah . . . "

R. Shneur Zalman, Sefer HaTanya, Igeres HaKodesh, Letter 1